

[Ministeren for kulturelle anliggender]

kan udlånes gennem folkebibliotekerne til en større gruppe af brugere, end tilfældet er i dag, nemlig til læsehandicappede, uanset om de kan siges at være læsehandicappede på grund af invaliditet. Det indeholdes i den nuværende lov som en forudsætning, at dette skal være tilfældet. Udtrykt lidt mere praktisk vil det altså dreje sig om, at brugerne af disse lydbøger ikke alene er blinde og svagtseende, men også læseretarderede, ordblinde o. lign.

Jeg vil gerne sige først, at jeg tror, vi alle kan være enige om, at intentionerne bag dette lovforslag er rigtige, og jeg vil gerne i den forbindelse nævne i øvrigt, at en beskrivelse af brugergruppen, som dette lovforslag gerne vil tilgodese, faktisk allerede er formuleret som en fortolkning af samme § 18 af kulturministeriet i 1974 som svar på en forespørgsel fra bibliotekstilsynet.

Jeg ønsker altså også brugergruppen udvidet, men jeg er ikke enig i den fremgangsmåde, som dette lovforslag foreslår.

Når jeg til trods for stor sympati for formålet ikke kan støtte forslaget på nuværende tidspunkt, hænger det sammen med, at jeg principielt ønsker, at problemer som det foreliggende ikke skal udløse ændringer i ophavsretslovgivningen, i hvert fald skal der være overordentlig stærke og tvingende grunde til at gøre indgreb i forfatternes ophavsret. Jeg er af den opfattelse, at et problem som dette skal søges løst ved aftaler, ved forhandlinger mellem de implicerede parter, og alene hvis dette ikke lykkes, må man gribe til ændringer i lovgivningen, og her savner jeg nok lidt dokumentation i det foreliggende lovforslag med hensyn til en sådan mulighed.

Den såkaldte § 18 er jo en tvangslicensbestemmelse, og den indebærer, at man principielt kan indlæse lydbøger uden samtykke fra forfatteren, dog mod et vederlag. Men helt siden ophavsretslovens tilblivelse i 1961 har det været god sædvane, at biblioteksområdet har aftalt sig til rette med Dansk Forfatterforening. Aftaler er søgt truffet så sent som i februar 1976 mellem bibliotekscentralen og Forfatterforeningen, og jeg er også bekendt med, at der senere er ført forhandlinger med Forfatterforeningen om en udvidelse af ordningen, således at også de grupper, som SF nævner i sit lovforslag, kan få adgang til lydbøgerne.

Når nu Forfatterforeningen har været tilbageholdende med at gå med til en sådan udvidelse, hvad Forfatterforeningen har, skyldes det, efter hvad jeg har kunnet få oplyst, bl. a., at forfatterne efter de gældende biblioteksafgiftsregler ikke får nogen biblioteksafgift for udlån af lydbøger. Dette er netop et spørgsmål, som jeg venter at vi kan få løst ved det biblioteksafgiftsforslag, som jeg agter at fremsætte i løbet af foråret i sammenhæng med fremsættelsen af et lovforslag om bibliotekslovens revision, og jeg mener, at en meget væsentlig hindring for en løsning af lydbogsproblemet vil være ryddet af vejen hermed. Derfor mener jeg ikke, det er rimeligt, at vi nu gennemfører den foreslåede udvidelse af tvangslicensbestemmelsen i § 18, men jeg vil give tilsagn om, at jeg vil lade kulturministeriet tage en drøftelse med Forfatterforeningen og bibliotekstilsynet for at få sikkerhed for, at de i SFs lovforslag nævnte handicapgruppers behov for lydbøger bliver rimeligt tilgodeset. Denne fremgangsmåde vil jeg foretrække, og af disse grunde vil jeg ikke på nuværende tidspunkt anbefale det fremsatte lovforslag til vedtagelse.

Mette Groes (S):

Hovedideen i SFs lovforslag, at give alle læsehandicappede adgang til brug af båndbøger, uanset om deres handicap kan karakteriseres som egentlig invaliditet, er både sympatisk og fornuftig. Jeg vil gerne på min gruppes vegne udtrykke min glæde over ministerens positive holdning til problemets reelle løsning og erklære mig enig med hende i, at kan det ske ved forhandling, må det være fuldt så godt som en egentlig lovændring.

Ministeren er i sin holdning til problemet i overensstemmelse med bibliotekskommissionen, som i sin betænkning nr. 878, side 158, udtaler følgende:

»... lydbøger bør ... kunne udlånes ikke blot til invaliderede, men til alle læsehæmmede, og kommissionen finder det ønskeligt, at der søges en sådan ordning tilvejebragt enten ved lov eller ved aftale.«

Jeg er sikker på, at ministerens interesse for og løfte om en konkret indsats for problemets løsning vil vække glæde såvel i bibliotekstilsynet, som længe har ønsket problemet løst, som i Landsforeningen for Ordblin-